

blikket foreligge, er jeg mest tilbøjelig til at tro, at Priserne ikke ville stige i den nærmeste Fremtid, og at der er Mulighed for en yderligere Nedgang. Det maa ogsaa erindres, at naar der tales om den Sikkerhed, den Betryggelse, som ligger i det solidariske Ansvar, saa vil jeg dog sige, at skulde det Tidspunkt virkelig komme, da Statsgarantien blev effektiv, saa betød det solidariske Ansvar ikke stort, thi saa vilde det være en saadan Kalamitet for samtlige Ejendomme, at den ene ikke kunde støtte den anden stort.

Naar vi nu spørge, hvorfor skal da Staten paataage sig en saadan Risiko, hvad skal der naas derved, skulde man dog tro, at der, ved at man gif til et saadant ret enestaaende Skridt — det er det i Virkeligheden, enestaaende i Europa — maatte kunne naas en ganske overordentlig stor Fordel. Men det, der peges paa, er kun, at man derved vilde have Udsigt til at faa et Par Points mere for Obligationerne, at Kursen vilde kunne stige et Par Points. Man venter ikke, at de fuldt ville komme op i Højde med Statsobligationerne, men dog nær hen derimod. Jeg vil hertil bemærke, at det for mig slet ikke staar som noget saa givet paa den ene Side, at Statsgarantien vil føre dertil, og paa den anden Side, at man ikke skulde kunne naa det samme uden denne. Jeg paafalder her atter Erfaringens Vidnesbyrd. Vi behøve kun at gaa 20 Aar tilbage i Tiden for at se, at i hele Aaret 1866—75 stod Kreditforeningsobligationerne højere i Kurs end de danske Statsobligationer. Jeg skal angive nogle Kurser; naar jeg kun nævner nogle enkelte, er det ikke, fordi jeg piller dem ud som særlig slaaende, thi det stiller sig omtrent ens for hele Perioden, men det er kun for at begrænse mig og ikke trætte med for mange Tal. I 1866 noteredes den 5te Januar 4 pCt. fgl. Obligationer 89³/₄—90, 4 pCt. Distriktskreditforeningsobligationer 92¹/₂—92³/₄, altsaa 2³/₄ pCt. højere, og 4 pCt. fynske Kreditforeningsobligationer noteredes til 94—96, altsaa 4¹/₄ a 6 pCt. højere end Statsobligationerne. Saaledes fortsættes det i nogle Aar. I Aaret 1867 var Afstanden bleven noget mindre; da noteredes — den 5te Juli — Statsobligationer til 87¹/₄—87¹/₂, Kreditforeningsobligationer til 89—89¹/₄, altsaa 1³/₄ pCt. højere. I 1868 noteredes Statsobligationerne til 86—86¹/₄, medens Kreditforeningsobligationerne hævede deres Pris, ja endog stod lidt højere, nemlig i 89¹/₂—89³/₄, altsaa 3¹/₂ pCt. højere end Statsobligationerne. Saaledes fortsættes det til

1870. Efter 1870 begynder Afstanden at mindstes noget. I 1873 stode dog endnu Kreditforeningsobligationerne 2 pCt. højere end Statsobligationerne i Begyndelsen af Aaret, men i Slutningen af Aaret kun ¹/₂ pCt. højere. Men endnu i Januar 1875 finde vi 4 pCt. fgl. Obligationer noterede til 92³/₄—93 og 4 pCt. Distriktskreditforeningsobligationer til 93³/₄—94, altsaa 1 pCt. højere. Det er altsaa for mig aldeles ikke givet eller sikkert, at en Statsgaranti vil bevirke, at Kreditforeningsobligationerne ville komme til at staa højere, end de ellers vilde komme til at staa. Jeg anser det tværtimod for meget muligt, at Statsgarantien ogsaa vil kunne bidrage til at træffe Kreditforeningsobligationerne nedad. Hvad var Grunden til den Bevægelse, som jeg har paapeget i det paagældende Aar? Ganske simpelt den, at den danske Stat allerede efter Krigen havde en meget betydelig Statsgæld, og at den yderligere til Bygning af Jærnbaner stadig udbød ny Obligationer paa Markedet, og Priserne derfor stadig sank. Saa fra Midten af Halvfjerdserne behøvede Staten ikke mere at gøre det; de finansielle Forhold bleve gunstigere, Staten kunde endogsaa forsøge sin Kassebeholdning og har nu i lang Tid ikke gjort Vaan, men stadig formindsket sin Statsgæld, og Mængden af Obligationer er bleven mindre og mindre. Det har medført en Vending i Forholdet, samtidig med at Kreditforeningerne ere bleven mere og mere benyttede, og der Aar efter Aar hver Termin er blevet udbudt ret betydelige Mængder af deres Obligationer paa Markedet. Nu turde Forholdet dog maaske være det, at det Tidspunkt kunde nærme sig, da efterhaanden Ejendommens Trang til 1ste Prioriteter vil være nogenlunde mættet, og hvor der derfor i en længere Aarrække kun kan komme aarlig forholdsvis mindre Mængder af Obligationer frem paa Markedet. Og paa den anden Side kan Forholdet blive dette, at Staten vil nødsages til at optage Vaan og atter Vaan, at den finansielle Tilstand forværret sig, saa at der endog vil blive et aarligt Deficit, som skal dækkes ved Statslaan. I saa Tilfælde forudsiger jeg, at ganske det samme vil indtræffe som i den Periode, jeg før nævnte, nemlig at Statsobligationerne gaa ned under Kreditforeningsobligationerne, og Statsgarantien vil da snarest bevirke, at Statsobligationerne træffe Kreditforeningsobligationerne ned med sig. Tænke vi os en Kalamitet, som træffer en af Parterne, det være sig Staten eller Kreditforeningerne, saa vil dette ganske sikkert indvirke ogsaa paa